

YAKIN BÖLGELERİ GEZİYORUZ

SİVAS

16

162

165

62

300-20

58

87

KAHRAMANMARAŞ

55

81

MALATYA

ADİYAMAN

SAMSAT

TOKAT

REŞADİYE

KOYULHIŞAR

ŞEBİNKARAHİ

DOĞANCIŞAR

SUSEHİRİ

AKINCILAR

ÇAMLIBEL

ÇİRCİR

KARACAYIR

HAFİK

ZARA

İMRANLI

YILDIZELİ

DİREKLİ

KARAYÜN

CELALLI

BULUCAI

KARACAÖREN

AKÇAĞIŞLA

HAYADİBİ

ULAŞ

DELİKTAS

HAVAK

ŞİNCAN

GEDİHBAŞI

ARKIŞLA

ALTINYAYLA

KANGAL

ÇETİNKAYA

BEYPINARI

ŞİNCAN

DAHİŞMENT

ÖRENŞEHİR

KUŞKAYASI

KONAKPINAR

KONAKPINAR

KULUNCAK

HASANÇELEBİ

HEKİMHAN

YAZIYURDU

GÜRÜN

KONAKPINAR

KONAKPINAR

KULUNCAK

HASANÇELEBİ

HEKİMHAN

SARIZ

AFŞİN

YAZIYURDU

GÜRÜN

KULUNCAK

HASANÇELEBİ

HEKİMHAN

SARIZ

AFŞİN

YAZIYURDU

GÜRÜN

KULUNCAK

HASANÇELEBİ

HEKİMHAN

SARIZ

AFŞİN

YAZIYURDU

GÜRÜN

KULUNCAK

HASANÇELEBİ

HEKİMHAN

SARIZ

AFŞİN

YAZIYURDU

GÜRÜN

KULUNCAK

HASANÇELEBİ

HEKİMHAN

SARIZ

AFŞİN

YAZIYURDU

GÜRÜN

KULUNCAK

HASANÇELEBİ

HEKİMHAN

SARIZ

AFŞİN

YAZIYURDU

GÜRÜN

KULUNCAK

HASANÇELEBİ

HEKİMHAN

SARIZ

AFŞİN

YAZIYURDU

GÜRÜN

KULUNCAK

HASANÇELEBİ

HEKİMHAN

SARIZ

AFŞİN

YAZIYURDU

GÜRÜN

KULUNCAK

HASANÇELEBİ

HEKİMHAN

SARIZ

AFŞİN

YAZIYURDU

GÜRÜN

KULUNCAK

HASANÇELEBİ

HEKİMHAN

SARIZ

AFŞİN

YAZIYURDU

GÜRÜN

KULUNCAK

HASANÇELEBİ

HEKİMHAN

SARIZ

AFŞİN

YAZIYURDU

GÜRÜN

KULUNCAK

HASANÇELEBİ

HEKİMHAN

SARIZ

AFŞİN

YAZIYURDU

GÜRÜN

KULUNCAK

HASANÇELEBİ

HEKİMHAN

Ürgüp - Göreme

Kuzeyde Kızılırmak, doğuda Yeşilhisar, güneyde Hasan ve Melendiz Dağları, batıda Aksaray ve kuzeybatıda Kırşehir ile sınırlanan Kapadokya bölgesi Kalkolitik Dönemden beri devamlı yerleşim alanı olmuştur. Bölge Hititler, Asur, Kaloniler, Frig, Tabal, Med, Pars, İskender Sultası, Selevkus, Bizans, Selçuk, Karamanlı ve Osmanlı dönemlerinde iskân görmüştür. Erciyes Dağı ve Hasan Dağı tüflerinin, rüzgâr ve su aşınması sonucunda oluşmuş olağanüstü kaya şekillerinin bulunduğu bölge, kışın ılık, yazın serin olan ve bu nedenle her mevsim için uygun iç iklim koşulları sunan kayaya oyma yerleşim mekanları ile dikkat çekmektedir. Volkanik tüften oluşmuş ilgi çekici manzara yapısı içerisinde Bizans kilise mimarisi ve Hıristiyan tarihinden önemli bir devrin izlerini görmek mümkündür.

Ana ulaşım yollarına uzaklığı ve engebeli bir alan olması, gizlenmek isteyen veya dini inzivaya çekilenler için uygun korunma yeri olmuştur. Bu bölgede yaşayanlar savaşların etkilerinden, merkezi idarenin otoritesinden uzak kalmayı başarmışlardır. Bölgede manastır hayatı 3. yüzyıl sonlarında başlamıştır. Manastırlar, kiliseler, şapeller, yemekhaneler ve keşiş hücreleri, depo ve şarap yapım yerleri bulunan oyma mekânlar içerisindeki duvar resimleri ve süslemeleri dikkat çekicidir.

Kapadokya Milli Parkı, 6 Aralık 1985 tarihinden bu yana doğal ve kültürel varlık olarak Dünya Miras Listesi'nde yer almaktadır.

Ürgüp, Kayseri şehir merkezinin 67 kilometre batısında, Nevşehir şehir merkezinin 20 km doğusunda yer almaktadır. İlçe, Kapadokya bölgesinin en önemli merkezlerinden biridir. Bizans döneminde Osiana (Assiana), Hagios Prokopios (Prokopi); Selçuklular dönemi'nde Başhisar;

Osmanlılar zamanında

Burgut kalesi;

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren de Ürgüp adıyla anılmıştır.

Volkanik orijinli jeolojik bir yapıya sahip olan Ürgüp, yağmur ve rüzgâr erozyonunun meydana getirdiği ve peri bacası olarak tanımlanan ilginç doğal oluşum-ların sıkça ve tipik örneklerinin yoğun olarak yer aldığı bir bölgeye kurulmuştur. Vadi yamaçlarından

akan yağmur sula-rının ve daha sonra rüzgârların aşındırması sonucu oluşan yarıklar arasında yükselen peribacaları bu bölgeye has çok ilginç bir peyzaj görüntüsü oluşturmuştur.

Bizans Döneminde de önemli bir dini merkez olan Ürgüp, köy, kasaba ve vadilerindeki kaya kiliselerin ve manastırların piskoposluk merkeziydi. 11. yüzyılda Ürgüp, Selçuklular'ın önemli kentleri Konya'ya ve Niğde'ye açılan önemli bir kale konumundaydı.

Ürgüp- Göreme yöresinde bulunan kaya kiliselerde yer alan bir fresk

Bu döneme ait iki yapı kentin merke-zindeki Altıkapılı ve Temenni Tepesi Türbeleridir. Bir anne ve iki kızına ait olan ve 13. yüzyılda yaptırılan “Altı Kapılı Türbe”, altı cepheli, her cep-hesinde kemerli pencere ve üstü açıktır. Ürgüp’ün Temenni Tepesi’nde bulunan iki türbeden birinin, 1268 yılında Vecihi Paşa tarafından

yaptırılan ve halk arasında “Kılıçarslan Türbesi” olarak da anılan Selçuklu Sultanı IV. Rüknettin Kılıçarslan’a, diğerinin ise III. Alaaddin Keykubat’a ait olduğu tahmin edilmektedir.

1515 yılında Osmanlı topraklarına katılan Ürgüp, 18. yüzyılda Osmanlı Sadrazamı Damat İbrahim Paşa’nın kadılık

makamını doğduğu kent olan Nevşehir’e bağlanması nedeniyle ilk kez ikinci planda kalır. Ancak Paşa da Ürgüplüleri mağdur etmemek için Nevşehir yakınlarındaki Kavak köyünden yaklaşık 20 km’lik bir yeraltı yolu ile su getirtilir. Sokak ve meydanlara mermerden çeşmeler yaptırarak şiirlerini dönemin meşhur şairlerine yazdırmış, kita-

belerini de en iyi ustalara kazıtmıştır. Bu kitabeli çeşmelerin sadece birkaçı orijinal yerindedir.

Ürgüp'teki bir diğer önemli yapı da Rum Hamamıdır. Rumca kitabesinden temelinin 1900'de atıldığı tüm halkın ortak çalışması sonucunda 1909 yılında tamamlanmıştır.

Şemsettin Sami 1888-1900 yıllarında yazdığı Kamus-ül Alem adlı eserinde Ürgüp'te 70 cami, 5 kilise ve 11 kütüphane olduğunu belirtir.

Ürgüp civarındaki Pancarlık, Üzençi ve Keşlik vadisi hem tarihi, hem de doğal değerleri olan vadilerdir.

Göreme, Kayseri'ye 70 kilometre, Nevşehir'e 10 kilometre mesafededir.

Nevşehir- Ürgüp- Avanos üçgeninde etrafı vadilerle çevrili bölgede yer almaktadır.

Göreme, peri bacalarının içinde yerleşim hayatının olduğu 2000 nüfuslu bir kasabadır. Yörede Hıristiyanlık öncesi dönemden kalan kayalara oyulmuş mezar odaları vardır. Bununla birlikte çok sayıda kilise ile keşiş yemekhanesi, kiler ve

mahzen kaya oyuklarında yer almaktadır. Manastırlarda VII. - XII. yüzyıl arası kilise mimarisini izlemek mümkün.

Düztabanlı beşik tonozlu, tek veya 3 apsisi, merkezi haç planlı mimariye göre yapılmış kiliselerin fresklerinde de yerel üslupları yansıtan dikkat çekmektedir.

Ürgüp- Göreme yöresinde bulunan kiliselerin dikkat çeken iç süslemeleri

Sivas

Kayseri'nin kuzeyinde yer alan Sivas, ilk yerleşimi 7 bin yıl öncesine dayanan tarihi bir şehirdir. Yüzölçümü bakımından Türkiye'nin en büyük ikinci ili olan Sivas, aynı zamanda Türkiye'nin en fazla Selçuklu eserini barındıran ikinci il konumundadır. Gök Medrese, Çifte Minareli Medrese, Mavi Medrese, Ulu Cami ve Divriği Ulu Cami şehrin mutlaka görülmesi gereken yerleri arasındadır.

Türk İstiklâl Savaşı'nın temellerinin atıldığı Sivas, ünlü halk ozanı Aşık Veysel'in de memleketidir. Dünyaca ünlü kangal köpeklerinin anavatanı olan Sivas, pek çok hastalığa iyi gelen kaplıcalarıyla da bilinmektedir.

Ulu Cami

Selçuklu Sultanı Kutbeddin Melikşâh zamanında Kızılarslan Bin İbrahim

tarafından 1197 yılında yaptırılmıştır. 31x54 m ölçülerinde ve yaklaşık 1674 m² lik bir alana oturan dikdörtgen planlı caminin üst örtüsü düz dam şeklindedir. Güney duvarına dik olarak uzanan 11 sahnlı asil ibadet alanında 50 adet yığma ayak bulunmaktadır. Caminin eğriliğiyle ünlü çini bezemeli tuğla minaresi 1213 yılında yapılmıştır.

Şifahiye Medresesi taç kapısı

Şifahiye Medresesi

İl merkezinde Selçuklu Parkı içerisinde, Çifte Minareli Medrese'nin tam karşısındadır. Şifâhane ve tıp medresesi olarak 1217

yılında yapılan külliyyeden günümüze sâdece şifâhâne ulaşmıştır. Taç kapının sağındaki eyvanda Sultan I. İzzeddin Keykavus'un türbesi vardır. Kırmızı tuğladan yapılmış olan taç kapı firuze, mor ve beyaz çinilerle süslenmiştir. Dünyânın ilk akıl hastânesi kabul edilen bu medresenin iç bölümü mavi siyah çinilerle süslenmiştir.

Selçuklular tarafından yaptırılan ve 50 adet yığma ayağı ile dikkat çeken Sivas Ulu Cami

Taç kapısında Selçuklu taş işçiliğinin eşsiz örneklerinden birini sunan Buruciye Medresesi

Buruciye Medresesi

Anadolu Selçuklu Sultanı III. Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında Hibetullah Burucerci oğlu Muzaffer tarafından 1271 yılında yaptırılmıştır. Taç kapıdaki taş işçiliği ile girişin solunda yer alan türbe çinileri yapının dikkat çeken süslemeleri arasındadır. Doğu-batı doğrultusunda düzgün dikdörtgen planlı olan yapı açık avlulu, dört eyvanlı ve iki katlı bir medresedir. Yapıda; kesme taş, moloz taş, devşirme, tuğla ve çini olmak üzere beş tür malzeme kullanılmıştır.

Çifte Minareli Medrese

Anadolu'nun en ünlü tarihi yapılarından birisidir. Sivas, Medreseler Sokağında İzzeddin I. Keykavus Şifahanesi'nin

karşısındadır. İlhanlı Veziri Şemseddin Mehmet Güveyni tarafından 1271 yılında yaptırılmıştır. İki katlı, dört eyvanlı bir yapıdır. Taçkapının üzerindeki tuğla minareler çini bezemelidir. Bitkisel ve geometrik motiflerle süslü taş kapı ile yanlarındaki mukarnaslı nişler yapıya hareket vermiştir. Köşelerde yivli yarım kuleler yer almaktadır.

Gök Medrese

Anadolu Selçuklularının önemli eserlerinden biridir. Selçuklu veziri Sahip Ata Fahrettin Ali tarafından 1271 yılında yaptırılmıştır. Taç kapı üzerinde yükselen tuğla örgülü iki minaresindeki mavi çinilerden dolayı bu adı almıştır. Plastik Sanatların şaheserlerinden biri olan taç kapıda mermer malzeme dikkat

Selçuklular tarafından 1271 yılında yaptırılan Çifte Minareli Medrese

UNESCO tarafından "Dünya Mirası" listesine alınan Divriği Ulu Cami

çekmektedir. Taç kapının üst iki köşesinde iç içe girmiş hayvan motifleri yer almaktadır. Yapının giriş bölümünde sağda mescit, solda ise Darül-Hadis bölümü vardır. Avlunun kuzey ve güneyinde altı sütun üzerine inşa edilmiş, kemerli bir revak yer almaktadır.

Divriği Ulu Cami ve Şifahanesi

Türk-İslam mimarisinin başyapıtlarından biri olan Selçuklu eseri, iki kubbeli bir türbeye sahip cami ve ona bitişik bir hastaneden oluşmaktadır. Divriği Ulu Cami, Mengüçlü Beyliği'nden Ahmed Şah tarafından 1228 yılında yaptırılmıştır. 1280 m²'lik bir alana oturan camiye kuzey, doğu ve batı yönünde yer alan taş süslemeli üç kapıdan girilir.

Şifahane ise Ahmet Şah'ın eşi ve Behram Şah'ın kızı Melike Turan Melek tarafından 1228 tarihinde inşa ettirilmiştir. 768 m²'lik bir alana oturan Şifahane, 18. yüzyılda medrese yapılmıştır.

Yapılar, mimari özelliklerinin yanı sıra, sergilediği Anadolu geleneksel taş işçiliği örnekleri nedeniyle UNESCO tarafından Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır.

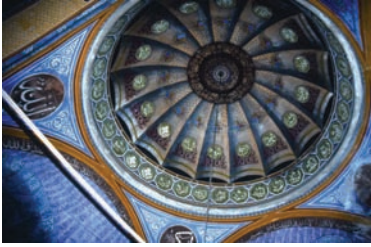

Yozgat

Bozok yaylası olarak da adlandırılan ve ilk çağlardan beri yerleşim yeri olan Yozgat, Hattuşaş ile Kapadokya'yı birbirine bağlayan güzergah üzerinde bulunmaktadır. Yozgat'ın Sorgun ilçesi sınırları içerisinde bulunan Alişar Höyüğü'nde yapılan kazılarda 5 bin yıl öncesine ait eserler bulunmuştur. Yozgat, doğal güzellikleri, mesire yerleri, yüksek ovaları, tarihi, kültürel, turistik değerleri ve kaplıcalarıyla gezilip görülmesi gereken illerden biridir.

Çapanoğlu Camisi

1779 yılında Mustafa Bey tarafından yaptırılmıştır. Yapı kubbeye örtülü 3 bölmeli son cemaat yeri ile tek kubbeli ana mekândan oluşmaktadır. 1794 yılında Süleyman Bey bunun önüne benzer planda ikinci bir mekân ekletmiştir. Daha sonra en dışı küçük bir giriş revağı ilave edilmiştir. Arka

arkaya dizilmiş bu yapılar geç dönem Osmanlı resim sanatının özgün örnekleriyle bezenmiştir. Ancak yapılan onarımlarda bu resimlerin çoğu yok olmuştur. Mahfilin ikinci katında yan kubbelerde yeşil, kırmızı, mavi ve sarının kullanıldığı çeşitli çiçek, yaprak ve meyve resimleri yer almaktadır.

Çeşka Kalesi
Yeraltı Şehri

Çeşka Kalesi Yeraltı Şehri

Yozgat şehir merkezinin 7 km kuzey doğusunda yüksekçe bir tepe üzerindedir. Tepe noktası olduğu gibi kayalıktır. Tepenin güney batı kısmında iki kat halinde üç odalı kayaya oyulmuş bir mekân vardır. Bu mekanın güney odasında duvar üzerinde küçük bir niş bulunur. Ayrıca odanın tabanında kısmen dolmuş iki ayrı beşik kemerli galeri girişleri vardır.

Yıkıntılar arasında ve alt eteklerde tek renkli Roma

Çapanoğlu
Camisi

ve Bizans dönemi seramik parçaları bulunmaktadır. Çeşka Kalesinin Tunç Çağından beri iskân gördüğü, büyük olasılıkla demir çağında etrafının sur duvarı ile çevrelendiği ve bu sur duvarının Bizans döneminde onarım gördüğü Anadolu Beylikleri ve son olarak Osmanlı Döneminde de kullanıldığı tahmin edilmektedir.

Kerkenes Antik Şehir Pteria

Yozgat-Sorgun karayolu üzeri Şahmuratlı Köyü sınırları içerisinde bulunmaktadır. Herodot tarihinde yer alan Medlerin Kerkenes Dağı üzerinde kurduğu Pteria şehrinin burası olduğu tahmin edilmektedir. M.Ö.600 yıllarında Medler tarafından kurulan şehrin, yaklaşık 7 km uzunluğunda sur duvarları ve 2,5 km² bir yerleşim alanı vardır. Kaleye 8 giriş kapısından Kerkenes Antik Şehir Pteria'da bulunan hayvan kabartmalar

Doğal güzellikleriyle dikkat çeken Çamlık Milli Parkı

girilmektedir. Pteria, M.Ö. 547 yılında Persler tarafından ele geçirilmiş, halkı esir alınarak şehir yakılıp yıkılmıştır. Yerleşim alanı kamu yapıları ve sivil yapı adaları ile gelişmiş bir su toplama ve kullanma sistemi içermektedir. Halen devam eden yüzey araştırmalarında bulunan bazı eserler Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesinde sergilenmektedir.

Çamlık Milli Parkı

Yozgat il merkezine 5 km. mesafede bulunmaktadır. Zengin bitki örtüsü ve su kaynakları ile yöre

halkının büyük ilgi gösterdiği 265 hektar büyüklüğündeki bu alan, 1958 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile Milli Park haline getirilmiştir. Park içerisinde karaçam, meşe ve ardıç ormanları bulunmaktadır. Orman Genel Müdürlüğü'nün yönetimindeki park içerisinde çeşitli turistik tesisler, kamp ve konaklamaya uygun alanlar bulunmaktadır.

Karabıyık Köprüsü

Yozgat-Şefaati yolunun 38. kilometresinde Kanak Suyu üzerinde kurulmuştur. Yavuz Sultan Selim tarafından

Behramşah Kalesi

Mısır seferine giderken (1516) yaptırılmıştır. Ayaklar üzerinde oturan üç sivri kemerli, iki alçak mahmuzlu, 60 cm. yüksekliğinde korkuluk duvarı ile uçlarda ve ortada baba taşları olan, beyaz kesme taştan yapılmış bir köprüdür.

Behramşah Kalesi

Çalışkan köyünün kuzeyinde bulunmaktadır. Gıyaseddin Keykavus emirlerinden Necmeddin Behram Şahı Candar tarafından 13. yüzyılın ilk yarısında yaptırılmıştır. Kalenin birçok kısmı yıkık ve harap haldedir. Kalenin batı ve güney duvarları sağlam bir şekilde günümüze ulaşmayı başarmıştır.

Büyüknefes (Tavium) Antik Kenti

Bir Galat kenti olan Tavium, Yozgat'ın 30 km batısındaki Büyüknefes köyünde yer alır. MÖ

4. binyıldan itibaren iskân edilmiş ve Hitit döneminde gelişerek Taviniya olarak anılmaya başlanmıştır. Burası Hitit başkenti Hattuşa'ya sadece 20 km mesafededir.

Tavium MÖ 3. yüzyılda, Tuna bölgesi kökenli bir Kelt (Galatlar) kavmi olan Trokmiler tarafından yeniden iskân ve inşa edilmiştir. Kent İç Anadolu Bölgesinde Trokmilerin yaşadığı Orta Kızılırmak Yöresinin ticaret merkezi ve başkenti konumundaydı. Antik Kentte tespit edilen kalıntılar bu alanın Demir Çağı'nda yoğun bir yerleşim alanı olduğunu göstermiştir. Daha sonraları Helenistik, Galat, Erken Bizans ve Geç Bizans dönemlerinde yerleşime devam edildiği anlaşılmıştır.

Büyüknefes Antik Kenti'nde bilimsel çalışmalar sürdürülmektedir.

Saat Kulesi

1897 yılında dönemin belediye başkanı Ahmet Tefiki Zade tarafından Yozgatlı Şakir ustaya yaptırılmıştır. Şehrin orta yerinde kurulmuş, kare prizma şeklinde uzun bir kuledir. Enine silmelerle altı kata bölünen kulenin üst kısmı şerefe gibi bir terasla çevrilidir. En üst kısımda çan şeklinde bir külâh vardır. Kuleye çıkış kuzeyden, yuvarlak kemerli kapıdan yapılmaktadır.

